

Regeringens proposition

2011/12:24



Sekretess hos Försvarsexportmyndigheten

Prop.
2011/12:24

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 oktober 2011

Jan Björklund

Sten Tolgfors
(Försvarsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt förslag till ändringar i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Det föreslås att ändringar ska göras i offentlighets- och sekretesslagen så att samma sekretess kommer att gälla hos Försvarsexportmyndigheten som hos bland annat statliga affärsverk och Försvarets materielverk när det gäller handlingar som innehåller uppgifter om villkoren i ett slutet avtal.

Regeringen föreslår vidare att vissa paragrafer i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ska upphävas respektive ändras med anledning av att ett antal samarbetsavtal som innehåller bestämmelser om immunitet och privilegier har upphört att gälla.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.....	6
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Sekretess hos Försvarsexportmyndigheten.....	9
4.1	Försvarsexportmyndigheten.....	9
4.2	Sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse.....	9
4.3	Sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet.....	10
4.4	Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen.....	10
5	Immunitet och privilegier i vissa samarbetsavtal.....	11
5.1	Europeiskt försvarsmaterielsamarbete.....	11
5.2	FN:s snabbinsatsbrigad.....	12
5.3	Ändringar i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.....	12
6	Ikraftträdande.....	13
7	Konsekvensanalys.....	13
8	Författningskommentar.....	14
8.1	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	14
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.....	14
Bilaga 1	Förkortningar.....	15
Bilaga 2	Promemorians förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	16
Bilaga 3	Promemorians förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.....	18
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag.....	20
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	24
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 2011.....		25

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2011/12:24

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
2. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2011:1036

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihets-system.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande *en* handling som anger villkoren i *ett* slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess *att* två år, eller hos statliga affärsverk,

¹ Senaste lydelse 2010:573.

Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts.

Försvarets materielverk *och Försvarsexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det *att* avtalet slöts.

Prop. 2011/12:24

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

16 §²

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2–4 och 12 §§ har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk *och* Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det *att* avtalet slöts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande *en* handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk *och Försvarsexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det *att* avtalet slöts.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

² Senaste lydelse 2011:739.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹

*dels att 2 c § ska upphöra att gälla,
dels att 7 § ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

För främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, *skall* immunitet och privilegier gälla *såvitt avser* avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i *följande avtal*:

1. avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51), och

2. avtalet den 13 december 2001 mellan de stater som deltar i den multinationella snabbinsatsbrigaden för FN-insatser om status för deras styrkor (SÖ 2005:6).

För personal vid någon av Europeiska unionens institutioner samt för högkvarter som verkar inom ramen för Europeiska unionens krishantering gäller immunitet i enlighet med vad som framgår av artikel 8 respektive artikel 15 i avtalet den 17 november 2003 mellan Europeiska unionens medlemsstater om status för den militära och civila personal som utstationeras vid Europeiska unionens militära stab, för de högkvarter och styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens förfogande inom ramen för förberedande och genomförande av de insatser som avses i artikel 17.2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet

Föreslagen lydelse

7 §²

För *en* främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, *ska* immunitet och privilegier gälla *i fråga om* avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51).

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

Senaste lydelse av 2 c § 2004:24.

² Senaste lydelse 2005:368.

övningar, samt för den militära och civila personal från medlemsstaterna Prop. 2011/12:24
som ställs till Europeiska unionens förfogande i detta sammanhang (SÖ
2005:7).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

I januari 2011 föreslog Förvarsexportmyndigheten (FXM) vissa författningsändringar i bl.a. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Ändringarna motiverades med att de uppgifter FXM har enligt sin instruktion övertagits från Försvarets materielverk (FMV) och att samma sekretesskydd borde gälla som hos bl.a. FMV vad avser uppgifter om villkoren i avtal som sluts av myndigheten.

Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) upplöstes i mars 2005 och Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAO) upplöstes i augusti 2006. Eftersom verksamheten inom ramen för dessa båda samarbetsforum har upphört gäller inte längre de samarbetsavtal som Sverige ingått med andra stater inom ramen för WEAG och WEAO, och som innehåller bestämmelser om immunitet och privilegier.

Den multinationella snabbinsatsbrigaden för FN-insatser (the Multinational Standby High Readiness Brigade for United Nations Operations – SHIRBRIG) upplöstes i juni 2009. Den immunitet och de privilegier som följer av statusavtalet SHIRBRIG SOFA (Status of Forces Agreement) har följaktligen upphört att gälla.

Mot bakgrund av ovanstående har Förvarsdepartementet utarbetat två promemorior med nödvändiga lagförslag. Promemoriornas lagförslag finns i *bilagorna 2* och *3*.

Promemorian om ändringar i offentlighets- och sekretesslagen har remitterats till Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Stockholm, Inspektionen för strategiska produkter, Försvarmakten, FMV, FXM, Regelrådet och Svenskt Näringsliv. Promemorian och myndigheternas remissynpunkter finns tillgängliga i Förvarsdepartementet (Fö2011/833/RS).

Försvarmakten, FMV och Totalförsvarets forskningsinstitut har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian om ändringar i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Promemorian och myndigheternas remissynpunkter finns tillgängliga i Förvarsdepartementet (Fö2009/2503/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 6 oktober 2011 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. I den nu föreslagna lagtexten har hän-syn tagits till att den ändring av 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen som beslutats av riksdagen (bet. 2011/12:FiU8, rskr. 2011/12:4) kommit ut från trycket (SFS 2011:1036).

4.1 Försvarsexportmyndigheten

Försvarsexportmyndigheten (FXM) inrättades under 2010 och påbörjade sin verksamhet den 1 augusti samma år.

Av förordningen (2010:654) med instruktion för Försvarsexportmyndigheten framgår att myndigheten ska bedriva exportrelaterad verksamhet inom försvarssektorn genom att genomföra allmänt exportfrämjande åtgärder för internationella marknader och organiserade aktiviteter vid särskilda exportsatsningar. FXM ska också ansvara för försäljning och upplåtelse av sådan materiel hos myndigheter inom försvarssektorn som inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar, så kallad överskottsmateriel. I arbetet med försäljning och upplåtelse ingår att företräda staten vid förhandlingar och ingående av överenskommelser och avtal, även i fall där överenskommelser och avtal utgör sådana internationella överenskommelser som kräver regeringens bemyndigande. Den exportrelaterade verksamheten liksom försäljnings- och upplåtelseverksamheten är uppgifter som övertagits från andra myndigheter inom försvarssektorn, främst från Försvarets materielverk (FMV).

Av FXM:s instruktion framgår vidare att myndigheten ska bedriva sin verksamhet så att den bidrar till försvarets långsiktiga materielförsörjning eller i övrigt är till fördel för svensk försvars- och säkerhetspolitik. Verksamheten ska bedrivas i nära samverkan med Inspektionen för strategiska produkter och inom ramen för gällande riktlinjer för svensk krigsmaterielexport. FXM ska även bistå Regeringskansliet med underlag för internationella förhandlingar. Av regleringsbrevet för FXM framgår att myndigheten ska bedriva sin verksamhet på sådant sätt att det bidrar till ökad transparens inom myndighetens verksamhetsområde.

4.2 Sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse

I 19 kap. offentlighets- och sekretesslagen (OSL) behandlas sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse. Av 19 kap. 3 § OSL framgår att sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Enligt det fjärde stycket i samma paragraf gäller sekretess för uppgift i en allmän handling i högst tjugo år. Om det är frågan om en handling som anger villkoren i slutet avtal, gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och FMV samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts. Anledningen till att tiden är längre hos vissa myndigheter är att huvudregeln har ansetts ge alltför kortvarigt sekretesskydd bland annat vid utvecklings- och optionsavtal med längre giltighetstid än två år (prop. 1987/88 s. 23).

4.3 Sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet

Prop. 2011/12:24

I 31 kap. OSL behandlas sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet. För det fall en enskild trätt i affärsförbindelse med en myndighet gäller enligt 31 kap. 16 § sekretess för uppgift om den enskildes affärs- eller driftförhållanden om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. En affärsförbindelse kan gälla till exempel förvärv, avyttrande eller upplåtelse av egendom eller arbete som ska utföras. Bestämmelserna i 31 kap. 16 § andra stycket motsvarar 19 kap. 3 § fjärde stycket OSL. Sekretess för uppgift i en allmän handling gäller således i högst tjuugo år. Om det är frågan om en handling som anger villkoren i ett avtal, gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och FMV samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

4.4 Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen

Regeringens förslag: Till skydd för det allmännas ekonomiska intresse ska sekretess för uppgifter i en allmän handling som anger villkoren i slutet avtal hos Försvarexportmyndigheten gälla som längst till dess fem år har gått från det att avtalet slöts. Samma sak ska gälla vid sekretess till skydd för en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne trätt i affärsförbindelse med myndigheten.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Inspektionen för strategiska produkter* har tillstyrkt förslaget. Övriga remissinstanser har inte invänt mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: De uppgifter som FXM har enligt myndighetens instruktion har som beskrivits i avsnitt 4.1 övertagits från bl.a. FMV. Uppgifterna medför omfattande kontakter med företag och myndigheter, såväl nationellt som internationellt. Merparten av dessa kontakter är av affärsmässig karaktär och i vissa fall resulterar kontakterna i att myndigheten ingår avtal med tredje part. För att FXM ska kunna fullgöra sin uppgift behöver uppgifter i ett avtal som sluts av FXM omfattas av samma sekretessskydd som uppgifterna i ett avtal som sluts av FMV eller av ett statligt affärsverk. Det kan förutses att FXM kommer att sluta avtal som innehåller villkor om t.ex. optioner som sträcker sig längre än två år framåt i tiden. Därför ska bestämmelsen i 19 kap. 3 § fjärde stycket andra meningen OSL omfatta även FXM. Gränsen på fem år ska även gälla fortsättningsvis för FMV, eftersom den aktuella paragrafen tar sikte på bl.a. upphandlingar.

Bestämmelserna i 31 kap. 16 § OSL avser skydd för en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne trätt i affärsförbindelse med myndigheter. Paragrafen omfattar inköp, försäljning, upplåtelse m.m. och har därför numera betydelse för såväl FXM som FMV. Även 31 kap. 16 § andra stycket andra meningen OSL ska därför omfatta FXM.

5 Immunitet och privilegier i vissa samarbetsavtal

Prop. 2011/12:24

5.1 Europeiskt försvarsmaterielsamarbete

Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) skapades i maj 1993 som ett forum för samarbete på försvarsmaterielområdet mellan de tio medlemsländerna i Västeuropeiska unionen (VEU) samt Danmark, Norge och Turkiet. Hösten 1997 blev Sverige, Finland och Österrike observatörer. Dessa länder blev tillsammans med Polen, Tjeckien och Ungern fullvärdiga medlemmar i november 2000. Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAO) inrättades i november 1996 som ett underorgan till VEU. Samtidigt överfördes den forskningscell som tidigare var organiserad inom WEAG, panel II (forsknings- och teknologisamarbete), till WEAO och fick befogenheter att sluta för WEAG-länderna bindande kontrakt för upphandling av tjänster på forsknings- och teknologiområdet. Inrättandet av WEAO hade det uttalade syftet att främja europeiskt försvarsmaterielsamarbete, stärka den försvarsteknologiska basen i Europa och skapa en europeisk marknad för försvarsprodukter.

Sverige anslöt sig 1998 till forskningsavtalet Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE) och fick därigenom tillträde till forskningsprogrammen EUCLID och THALES på samma villkor som för de dåvarande medlemsländerna i WEAG. Sverige anslöt sig i mars 2002 till samförståndsavtalet om europeiska avtal om forskningsorganisation, program och aktiviteter (EUROPA), och i maj 2004 till att delta i WEAO:s arbete. Sverige var dock inte medlem i WEAO.

En förutsättning för deltagande i samtliga tre samarbeten var att Sverige förband sig att inom ramen för dessa tillämpa det i Paris den 11 maj 1955 undertecknade avtalet om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän (Parisavtalet). De tre samförståndsavtalen och Parisavtalet innehåller bestämmelser om immunitet och privilegier, varför avtalen, med vissa förbehåll, har genomförts i svensk rätt genom 2 c § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall (prop. 1998/99:117, bet. 1999/2000:UU4, rskr. 1999/2000:21, prop. 2001/02:157, bet. 2001/02:UU15, rskr. 2001/02:290, prop. 2002/03:88, bet. 2002/03:UU13, rskr. 2002/03:183).

WEAG:s verksamhet upphörde i maj 2005. WEAO, inklusive dess forskningscell, upplöstes den 31 augusti 2006. Samförståndsavtalet med WEAO upphörde formellt att gälla i januari 2009. Det främsta skälet till nedläggningen av WEAG och WEAO är att Europeiska försvarsbyrån, som inrättades i juli 2004, tagit över de frågor på försvarsmaterielområdet som tidigare hanterades inom ramen för de båda förstnämnda samarbetsstrukturerna. Ett reviderat EUROPA-avtal används fortfarande för vissa projekt inom försvarsbyrån. Försvarsbyrån har egna bestämmelser om immunitet och privilegier. Företrädarna för regeringarna i EU:s medlemsstater, församlade i rådet, beslutade den 10 november 2004 om immunitet och privilegier för Europeiska försvarsbyrån och dess anställda. Beslutet ska godkännas av tio medlemsstater samt Belgien, där försvarsbyrån har sitt säte, innan det kan träda i kraft. Beslutet har ge-

nomförts i svensk rätt genom ett tillägg i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall (nr 69 i bilagan till lagen, prop. 2004/05:76, bet. 2004/05:FöU10, rskr. 2004/05:239). Sverige godkände det inom rådet fattade beslutet den 8 februari 2006. Beslutet har hittills godkänts av 16 medlemsstater, dock inte av Belgien. Beslutet och lagbestämmelsen har alltså ännu inte trätt i kraft.

5.2 FN:s snabbinsatsbrigad

Den multinationella snabbinsatsbrigaden för FN-insatser (the Multi-national Standby High Readiness Brigade for United Nations Operations – SHIRBRIG) etablerades i december 1996 med syftet att stärka FN:s snabbinsatsförmåga. Genom SHIRBRIG skulle förband kunna ställas till FN:s förfogande inom trettio dagar. En insats skulle pågå i som längst sex månader, varpå en reguljär FN-styrka skulle kunna ta över. En stabsfunktion för planering var belägen i Danmark. Samarbetet utövades mellan Argentina, Danmark, Finland, Irland, Italien, Kanada, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Spanien, Sverige och Österrike. Dessutom hade ett antal länder observatörsstatus. Statusfrågorna för deltagande personal inom SHIRBRIG behandlas i ett särskilt s.k. statusavtal, SHIRBRIG SOFA. Delar av avtalet har genomförts i svensk rätt, bl.a. genom 7 § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall (prop. 2004/05:7, bet. 2004/05:FöU2, rskr. 2004/05:44). Medlemsstaterna i SHIRBRIG beslutade om en nedläggning av samarbetet som en följd av de förändrade krav som i dag ställs på en fredsbevarande insats samt att SHIRBRIG inte kunnat leva upp till FN:s behov. Efter överenskommelse mellan medlemsstaterna lades SHIRBRIG ned i juni 2009.

5.3 Ändringar i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall

Regeringens förslag: Lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ska inte längre omfatta sådan immunitet eller sådana privilegier som följer av avtal inom ramen för Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen eller Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen.

Lagen ska inte heller längre omfatta sådan immunitet eller sådana privilegier som följer av avtalet SHIRBRIG SOFA.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Försvarsmakten* har tillstyrkt förslaget. *Försvarsmaterielverket (FMV)* och *Totalförsvarets forskningsinstitut* har inte invänt mot förslaget. *FMV* har anfört att det finns anledning att överväga en ändring i 2 e § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall beträffande Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (Occar), med hänvisning till det fördjupade samarbetet som planeras mellan Europeiska försvarsbyrån och Occar. Syftet är att möjliggöra för försvarsbyrån och dess medlemmar att ge Occar i uppdrag att svara för

upphandlingen i enskilda projekt eller program som beslutats inom försvarsbyrån. Samarbetet ska grundas på ett avtal.

Skälen för regeringens förslag: För att internationella avtalsbestämmelser med normativt innehåll ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas i svensk rätt. Med anledning av samarbetsavtal inom ramen för WEAG och WEO samt av SHIRBRIG SOFA skedde också införlivande av berörda delar av dessa avtal i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Då WEAG, WEO och SHIRBRIG lagts ned finns inte längre skäl att i lagen ha kvar berörda bestämmelser. Några ytterligare ändringar i lag till följd av samarbetsformens upphörande krävs inte.

Regeringen ser positivt på möjligheterna till ett ökat samarbete med Occar som ett led i att effektivisera försvarsmaterieförsörjningen. Regeringen konstaterar dock att en sådan lagändring som *FMV* föreslår förutsätter en internationell överenskommelse. Eftersom en sådan överenskommelse mellan Sverige och Occar inte föreligger är det inte möjligt att nu ändra lagen.

6 Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen bör träda i kraft så snart som möjligt. De berör verksamhet som redan bedrivs vid Försvarsexportmyndigheten. Även ändringarna i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall bör träda i kraft så snart som möjligt då berörda samarbetsavtal upphört att gälla.

7 Konsekvensanalys

Förslaget till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen innebär att samma regler ska gälla för Försvarsexportmyndighetens verksamhet som gällde för motsvarande verksamhet när den bedrevs i Försvarets materielverks regi. De föreslagna ändringarna kommer inte att medföra något merarbete vare sig för företag eller för någon myndighet och de beräknas inte heller få några kostnadskonsekvenser för det allmänna.

Förslaget till ändringar i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall medför inte några ekonomiska eller andra konsekvenser.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

19 kap. 3 § och 31 kap. 16 §

Ändringarna innebär att samma sekretess ska gälla hos Försvarsexportmyndigheten som hos Försvarets materielverk när det gäller handlingar som anger villkoren i ett slutet avtal, såväl till skydd för det allmänna som till skydd för enskild. Dessutom har vissa språkliga justeringar gjorts.

Motiven till ändringarna behandlas i avsnitt 4.4.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

2 c § och 7 §

Ändringarna innebär att 2 c § upphävs och att 7 § första stycket 2 tas bort. Dessutom har vissa språkliga justeringar gjorts i 7 §.

Motiven till ändringarna behandlas i avsnitt 5.3.

Förkortningar

Prop. 2011/12:24
Bilaga 1

FMV	Försvarets materielverk
FXM	Försvarexportmyndigheten
Occar	Organisme Conjoint de Coopération en matière d'Armement (Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete)
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
SHIRBRIG	Multinational Standby High Readiness Brigade for United Nations Operations
SOFA	Status of Forces Agreement
VEU	Västeuropeiska försvarsunionen
WEAG	Western European Armaments Group (Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen)
WEAO	Western European Armaments Organisation (Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen)

Promemorians förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2011/12:24
Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och För-

¹ Senaste lydelse 2010:573.

kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts. *svarsexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts. Prop. 2011/12:24 Bilaga 2

31 kap.

16 §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2–4 och 12 § har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och *Försvarexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

Denna lag träder i kraft den

Promemorians förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹

*dels att 2 c § ska upphöra att gälla,
dels att 7 § ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 c §²

Sådan immunitet och sådana privilegier som följer av avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall tillämpas på den verksamhet som följer av

1. avtalet den 16 november 1998 med benämningen Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa samt anslutningsdokumentet av den 16 november 1998,

2. samförståndsavtalet om europeiska avtal om forskningsorganisation, program och aktiviteter av den 15 maj 2001 samt anslutningsdokumentet av den 7 mars 2002, eller

3. samförståndsavtalet om deltagande i Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen av den 16 maj 2002 och anslutningsdokumentet av den 6 maj 2002.

Bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall inte tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2004:24.

7 §³

För främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, *skall* immunitet och privilegier gälla såvitt avser avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i *följande avtal*:

1. *avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51), och*

2. *avtalet den 13 december 2001 mellan de stater som deltar i den multinationella snabbinsatsbrigaden för FN-insatser om status för deras styrkor (SÖ 2005:6).*

För personal vid någon av Europeiska unionens institutioner samt för högkvarter som verkar inom ramen för Europeiska unionens krishantering gäller immunitet i enlighet med vad som framgår av artikel 8 respektive artikel 15 i avtalet den 17 november 2003 mellan Europeiska unionens medlemsstater om status för den militära och civila personal som utstationeras vid Europeiska unionens militära stab, för de högkvarter och styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens förfogande inom ramen för förberedande och genomförande av de insatser som avses i artikel 17.2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet övningar, samt för den militära och civila personal från medlemsstaterna som ställs till Europeiska unionens förfogande i detta sammanhang (SÖ 2005:7).

För främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, ska immunitet och privilegier gälla såvitt avser avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i *avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51).*

Denna lag träder i kraft den dd mm åå.

³ Senaste lydelse 2005:368.

1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt bet. 2011/12:FiU8, Förslagen lydelse
rskr. 2011/12:4*

19 kap.

3 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2011:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihets-system.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande *en* handling som anger villkoren i *ett* slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess *att* två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk *och Försvarexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

16 §³

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2–4 och 12 §§ har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande *en* handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och *Försvarexportmyndigheten* samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

³ Senaste lydelse 2011:739.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹

dels att 2 c § ska upphöra att gälla,
dels att 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, *skall* immunitet och privilegier gälla *såvitt avser* avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i *följande avtal*:

1. avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51), och

2. avtalet den 13 december 2001 mellan de stater som deltar i den multinationella snabbinsatsbrigaden för FN-insatser om status för deras styrkor (SÖ 2005:6).

För personal vid någon av Europeiska unionens institutioner samt för högkvarter som verkar inom ramen för Europeiska unionens krishantering gäller immunitet i enlighet med vad som framgår av artikel 8 respektive artikel 15 i avtalet den 17 november 2003 mellan Europeiska unionens medlemsstater om status för den militära och civila personal som utstationeras vid Europeiska unionens militära stab, för de högkvarter och styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens förfarande inom ramen för förberedande och genomförande av de insatser som avses i artikel 17.2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet

Föreslagen lydelse

7 §²

För *en* främmande stats militära styrka och dess personal som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering och som omfattas av avtal som är i kraft i förhållande till Sverige, *ska* immunitet och privilegier gälla *i fråga om* avgifter och skatter vid bruk av fordon i vägtrafik samt import till och export från Sverige i den utsträckning som anges i avtalet den 19 juni 1995 mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (SÖ 1997:51).

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

Senaste lydelse av 2 c § 2004:24.

² Senaste lydelse 2005:368.

övningar, samt för den militära och civila personal från medlemsstaterna Prop. 2011/12:24
som ställs till Europeiska unionens förfogande i detta sammanhang Bilaga 4
(SÖ 2005:7).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-10-11

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Lennart Hamberg och Per Virdesten.

Sekretess hos Försvarexportmyndigheten

Enligt en lagrådsremiss den 6 oktober 2011 (Försvarsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
2. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunnige Anders Hallberg.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 2011

Närvarande: Statsrådet Björklund, ordförande, och statsråden Ask, Larsson, Carlsson, Borg, Sabuni, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling, Norman, Attefall, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Hatt, Ek

Föredragande: statsrådet Tolgfors

Regeringen beslutar proposition 2011/12:24 Sekretess hos
Försvarsexportmyndigheten